ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.12.2011
COM(2011) 849 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Κατάσταση της Ένωσης καινοτομίας 2011

1. ΤΟ ΠΡΟΣΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Η Ένωση καινοτομίας[1], μια εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020, συνιστά μια ολοκληρωμένη στρατηγική καινοτομίας που βασίζεται σε 34 ειδικές δεσμεύσεις. Ακολουθώντας μια ευρεία έννοια της καινοτομίας, η οποία συμπεριλαμβάνει τον ιδιωτικό, τον δημόσιο και άλλους[2] τομείς, η εν λόγω πρωτοβουλία αποσκοπεί στο να εξασφαλιστεί ότι οι καινοτόμες ιδέες θα μπορέσουν να μετατραπούν σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες που θα δημιουργήσουν οικονομική ανάπτυξη και θέσεις εργασίας.

Κατά το πρώτο έτος εφαρμογής της Ένωσης καινοτομίας, η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση πέρασε σε ένα νέο στάδιο. Η ανάκαμψη διατρέχει κίνδυνο και η εμπιστοσύνη του κοινού έχει υποβαθμιστεί σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Η πίεση για περικοπή επενδύσεων σε πηγές μελλοντικής οικονομικής ανάπτυξης είναι τεράστια.

Ταυτόχρονα επιταχύνεται η μετατόπιση της οικονομικής δύναμης από τη Δύση στην Ανατολή. Τόσο ο πίνακας αποτελεσμάτων της Ένωσης καινοτομίας όσο και η έκθεση για την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης καινοτομίας[3] υπογραμμίζουν το γεγονός ότι οι επιδόσεις της Ευρώπης στην έρευνα και την καινοτομία έχουν υποχωρήσει κατά τα πρόσφατα χρόνια, διευρύνοντας ακόμη περισσότερο το ήδη σημαντικό χάσμα καινοτομίας έναντι των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας. Επιπλέον, η Κίνα, η Ινδία και η Βραζιλία έχουν ήδη αρχίσει να καλύπτουν με ταχύ ρυθμό τη διαφορά τους με την ΕΕ βελτιώνοντας τις επιδόσεις τους αντίστοιχα κατά 7%, 3% και 1% σε σχέση με εκείνες της ΕΕ σε ετήσια βάση κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών.

Η παρούσα έκθεση θα υποστηρίξει και θα δείξει ότι

– η καινοτομία είναι το καλύτερο μέσο που διαθέτουμε προκειμένου να βοηθήσουμε την ευρωπαϊκή οικονομία να ανακάμψει και να αντιμετωπίσουμε τις κοινωνικές προκλήσεις της παγκόσμιας οικονομίας· η επίτευξη των στόχων της Ένωσης καινοτομίας, που συνιστά για εμάς πρόσταγμα καινοτομίας, έχει καταστεί ακόμη πιο σημαντική και επείγουσα σε σχέση με την περασμένη χρονιά·

– η Ένωση καινοτομίας πραγματοποίησε εντυπωσιακό ξεκίνημα με ισχυρή υποστήριξη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο[4], το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο[5] και το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας[6]·

---

1 Εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020, Ένωση καινοτομίας, SEC(2010) 1161.

2 Οι άλλοι τομείς αφορούν ένα ευρύ φάσμα οργανισμών που βρίσκονται μεταξύ αγοράς και κράτους.

3 Πίνακας αποτελεσμάτων της Ένωσης καινοτομίας 2010, www.proinno-europe.eu και έκθεση για την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης καινοτομίας 2011 http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm?section=competitiveness-report&year=2011. Επίσης, μια ανάλυση των επιδόσεων ως προς την ανταγωνιστικότητα σε επίπεδο κρατών μελών έδειξε ότι πολλά από αυτά πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για καινοτομία: SEC(2011) 1187.

4 Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 2010/2245 INI, 27.4.2011.

5 Συμπεράσματα της 4.2.2011.

– συνολικά, σημειώθηκε αξιόλογη πρόοδος όσον αφορά την έναρξη της υλοποίησης των 34 δεσμεύσεων της Ένωσης καινοτομίας. Με βάση ευρείες συζητήσεις με ενδιαφερόμενους, κατατέθηκαν νομοθετικές προτάσεις σύμφωνα με το σχέδιο ενώ δρομολογήθηκαν και δοκιμάστηκαν πιλοτικές δράσεις[7]·

– η Επιτροπή προτείνει αύξηση των επενδύσεων για την έρευνα, την καινοτομία και την εκπαίδευση προς στήριξη του θεματολογίου της ΕΕ για την προώθηση της ανάπτυξης. Η πρόταση για τον «Ορίζοντα 2020» θεσπίζει πολλές από τις δεσμεύσεις της Ένωσης καινοτομίας.

– παρατηρείται καλό ιστορικό σε ό,τι αφορά τη θέσπιση των προϋποθέσεων ώστε να διευκολυνθεί η μετάβαση από την ιδέα στην αγορά. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή έχει ήδη καταθέσει νομοθετικές προτάσεις για τη δημιουργία ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών και τον εκσυγχρονισμό της θέσπισης προτύπων.

– η Επιτροπή έχει λάβει ισχυρή εντολή για την προώθηση μέτρων με στόχο την ολοκλήρωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας μέχρι το 2014. Πραγματοποιήθηκε δημόσια διαβούλευση προκειμένου να προταθεί έως τα μέσα του 2012 ένα πλαίσιο για τον ΕΧΕ για τη δημιουργία ενός εξαιρετικά αποδοτικού και ολοκληρωμένου συστήματος έρευνας στην Ευρώπη.

– επομένως, η πρόκληση κατά το επόμενο στάδιο εφαρμογής θα είναι να αναλάβουν όλοι οι εμπλεκόμενοι παράγοντες από κοινού την ευθύνη της υλοποίησής της Ένωσης καινοτομίας, να υιοθετήσουν τις προτάσεις της Επιτροπής και να κάνουν πράξη συγκεκριμένες πολιτικές δεσμεύσεις τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η παρούσα έκθεση επικεντρώνεται στις βασικές δράσεις πολιτικής για το 2011. Σύντομη επισκόπηση της κατάστασης όσον αφορά το σύνολο των 34 δεσμεύσεων της Ένωσης καινοτομίας παρατίθεται στο παράρτημα, ενώ για περισσότερες λεπτομέρειες μπορείτε να ανατρέχετε στο σύστημα ενημέρωσης και πληροφοριών της Ένωσης καινοτομίας (I3S) μέσω της διεύθυνσης http://i3s.ec.europa.eu/home.html.

Η εν λόγω πρωτοβουλία συνοδεύει άλλες εμβληματικές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020, όπως εκείνη για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την Πράξη για την Ενιαία αγορά που εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2011[8]. Οι πρωτοβουλίες αυτές αλληλεξαρτώνται και αλληλενισχύονται.

---

6 Συμπεράσματα του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας, 26.11.2010.

7 π.χ. δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά με τη μελλοντική χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ, τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας, τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής για τις δημόσιες συμβάσεις και άλλες διαβουλεύσεις.

8 Ανακοίνωση: «Η Πράξη για την Ενιαία αγορά. Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης», COM(2011) 206 τελικό.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

2.1. Ενίσχυση της ευρωστίας της Ευρώπης για την καταπολέμηση της κρίσης

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε όσον αφορά τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, τις οικονομικές ανισορροπίες και τις μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης συνιστούν βασικά στοιχεία του θεματολογίου πολιτικής της ΕΕ[9].

Υπάρχουν ενδείξεις ότι μια ισχυρή δημοσιονομική δέσμευση προς την κατεύθυνση της εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας – έξυπνη δημοσιονομική εξυγίανση[10] – σε συνδυασμό με ένα επιχειρηματικό περιβάλλον φιλικό προς την καινοτομία θα αποτελούσε έναν πολύ αποτελεσματικό τρόπο διεξόδου της Ευρώπης από την κρίση.

Παρατηρείται ότι, σε γενικές γραμμές, τα κράτη μέλη που κατά παράδοση επενδύουν περισσότερο στην Ε&Α και στην εκπαίδευση αντεπεξήλθαν καλύτερα στην πρόσφατη οικονομική αναταραχή (βλ. σχήμα 1). Οι επενδύσεις στην Ε&Α και στην εκπαίδευση αυξάνουν τις πιθανότητες άμβλυνσης των δυσμενών επιπτώσεων της κρίσης ενώ παρέχουν επίσης τα μέσα για ταχύτερη επάνοδο στην ανάπτυξη.

Ωστόσο, ο στόχος της αποκατάστασης της ανάπτυξης και της βελτίωσης της διαβίωσης των ευρωπαίων πολιτών προϋποθέτει ένα συνδυαστικό σύνολο πολιτικών, το οποίο επηρεάζει τις συνθήκες πλαισίου για την καινοτομία και την ομαλή λειτουργία των αγορών προϊόντων. Και ως προς αυτό υπάρχουν επίσης ενδείξεις ότι οι καλύτερες συνθήκες πλαισίου συνδέονται με μια πιο εύρωστη ανάκαμψη (βλ. σχήμα 3) και με υψηλότερους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης μακροπρόθεσμα[11].

---

9 José Manuel Barroso, Κατάσταση της Ένωσης, 28 Σεπτεμβρίου 2011.

10 «Έξυπνη» δημοσιονομική εξυγίανση σημαίνει προστασία και ενίσχυση των επενδύσεων στις πηγές μελλοντικής οικονομικής ανάπτυξης, με ανάδειξη της έρευνας, της καινοτομίας και της εκπαίδευσης ως επενδύσεων φιλικών προς την ανάπτυξη.

11 Η γραμμική παρεμβολή καταδεικνύει τον συσχετισμό μεταξύ των μεταβλητών που εμφανίζονται στα σχήματα. Οι στατιστικά σημαντικοί συντελεστές συσχετισμού είναι οι εξής: 0,66 για Ε&Α-ΑΕγχΠ και 0,39 για το επιχειρηματικό περιβάλλον. Το μέγεθος του κύκλου αντικατοπτρίζει το μέγεθος της οικονομίας (ως ποσοστό επί του ΑΕγχΠ). Τα στοιχεία της Eurostat προέρχονται από την έκθεση σχετικά «με τους δείκτες της επιστήμης και της τεχνολογίας». Οι συνθήκες πλαισίου μετρώνται σύμφωνα με την κατάταξη που παρέχεται από την έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας για την επιχειρηματικότητα (World Bank's Doing Business Report). Ως υποκατάστατο για τις επενδύσεις του παρελθόντος χρησιμοποιείται ο πενταετής μέσος όρος επενδύσεων, δεδομένου ότι η σχετική σταθερότητα της Ε&Α μετράται ως ποσοστό (επί του ΑΕγχΠ). Τα στοιχεία των σχημάτων 1 και 2 προκύπτουν βάσει συσχετισμού, ενώ κάθε ικανή εκτίμηση των αιτιών θα απαιτούσε πιο εμπεριστατωμένη οικονομετρική ανάλυση βάσει μιας σειράς πρόσθετων οικονομικών και θεσμικών παραγόντων (όπως π.χ. η κάλυψη της οικονομικής υστέρησης).

Σχήμα 1 Επενδύσεις σε Ε&Α και οικονομική ανάκαμψη

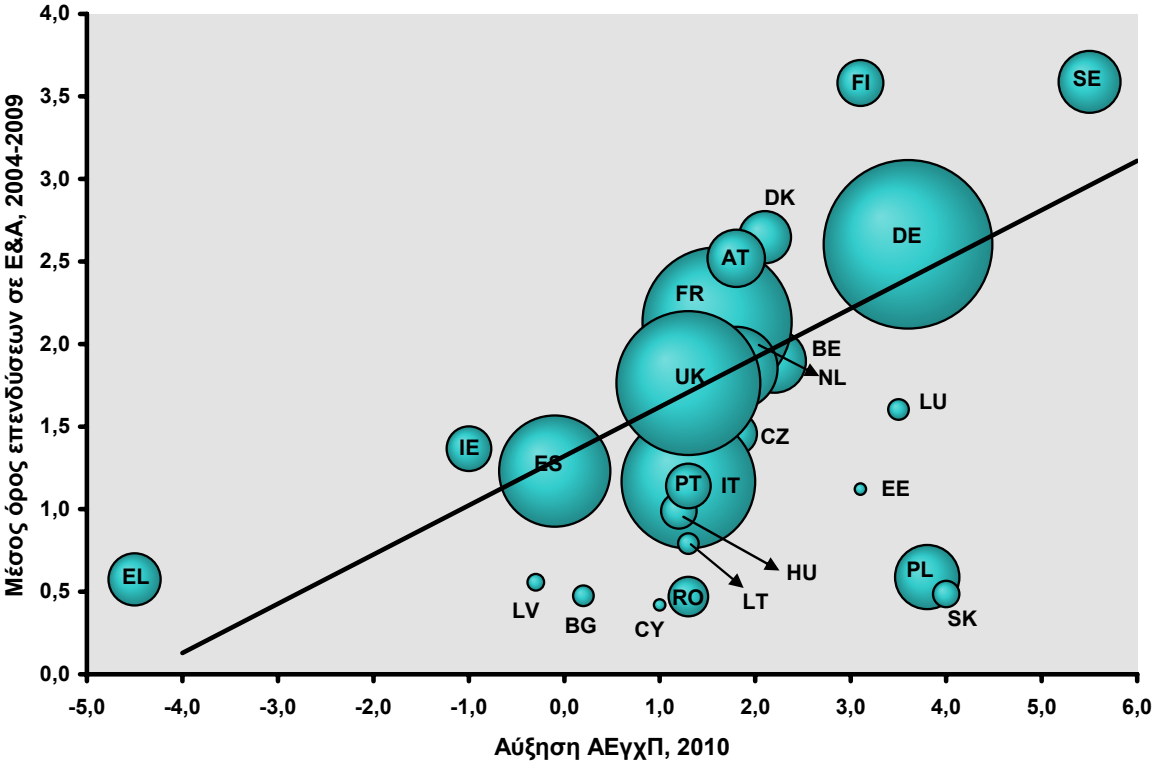

Σημείωση: (1) Η Μάλτα και η Σλοβενία δεν φαίνονται στο γράφημα.

Σχήμα 2 Επιχειρηματικό περιβάλλον και οικονομική ανάπτυξη

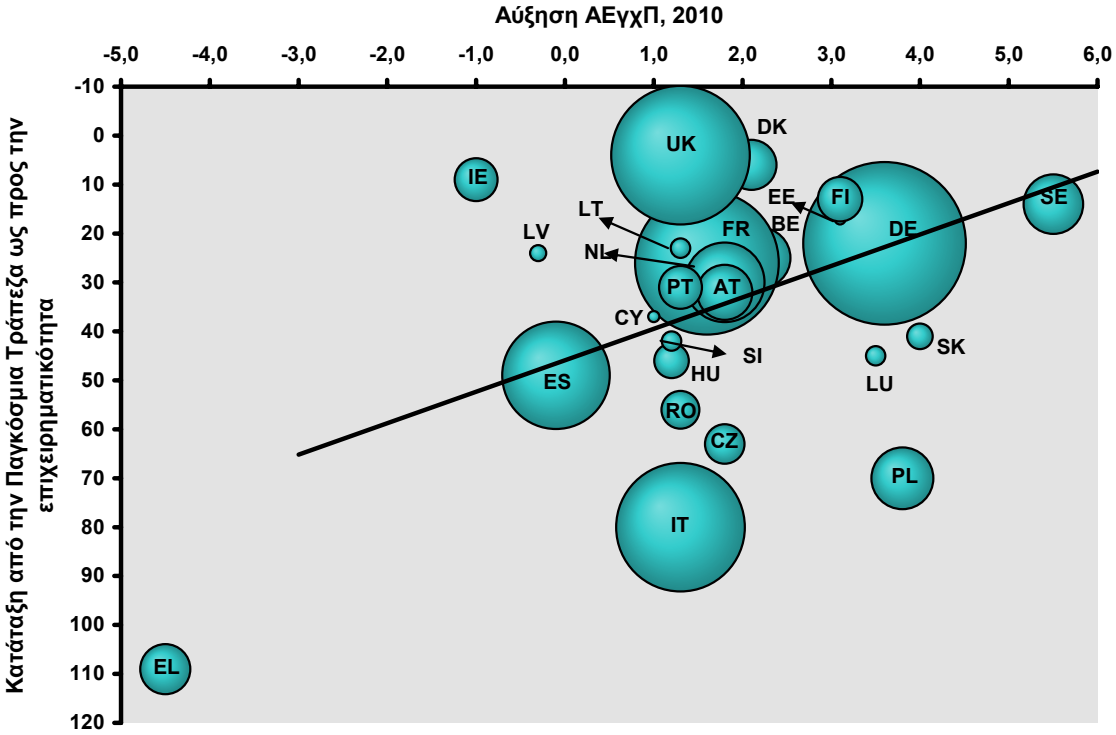

Σημείωση: (1) Η Βουλγαρία δεν φαίνεται στο γράφημα.
Πηγές: Υπολογισμοί των ΓΔ RTD-JRC βάσει των δεδομένων κατάταξης της Eurostat και της Παγκόσμιας Τράπεζα

2.2. Μεταρρύθμιση των εθνικών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας

Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να αυτοαξιολογηθούν όσον αφορά τα συστήματα και τις πολιτικές τους για την καινοτομία[12], τα οποία θα συνεισφέρουν επίσης στη στρατηγική Ευρώπη 2020.

Συνολικά, τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων περιλαμβάνουν ένα εύρος μέτρων τα οποία συνιστούν μια καλή αφετηρία για την τόνωση της καινοτομίας. Ωστόσο, όπως εκτιμά η Επιτροπή μέσω της σχετικής σύστασης πολιτικής στο πλαίσιο του πρώτου «ευρωπαϊκού εξαμήνου», τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων χαρακτηρίζονται συχνά από έλλειψη φιλοδοξίας και λεπτομέρειας. Απαιτούνται πρόσθετες προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου της ΕΕ, δηλαδή της διάθεσης του 3% του ΑΕγχΠ σε επενδύσεις Ε&Α, και τα κράτη μέλη οφείλουν να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες όσον αφορά την προάσπιση και την ιεράρχηση των δαπανών για την έρευνα και την εκπαίδευση, καθώς και των βασικών υποδομών για τη στήριξη της ανάπτυξης στο μέλλον[13].

Ορισμένες τάσεις που προκύπτουν από τις ανακοινωθείσες μεταρρυθμίσεις όσον αφορά την έρευνα και την καινοτομία έχουν ως εξής (παρατίθενται ενδεικτικά μόνο παραδείγματα):

---

12 Δέσμευση αριθ. 33 της Ένωσης καινοτομίας.

13 Ανακοίνωση: «Ολοκλήρωση του πρώτου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου συντονισμού της οικονομικής πολιτικής», COM(2011) 400 τελικό.

(1) Τα περισσότερα κράτη μέλη βρίσκονται σε διαδικασία βελτίωσης των δομών διακυβέρνησής τους και της στρατηγικής καθοδήγησης για την έρευνα και την καινοτομία, η οποία συνοδεύεται συχνά από βαθμιαία ενοποίηση των δύο τομέων πολιτικής και ενισχυμένη στόχευση της δημόσιας χρηματοδότησης σε επιλεγμένους τομείς. Ωστόσο, στο παρόν στάδιο, πολύ λίγες χώρες θέτουν τις κοινωνικές προκλήσεις ως βασική προτεραιότητά τους.

- Η Γερμανία έχει αναβαθμίσει τη λεγόμενη «στρατηγική 2020 για την υψηλή τεχνολογία» προκειμένου να ενισχύσει τη ζήτηση για έρευνα και καινοτομία με περισσότερη έμφαση στις κοινωνικές προκλήσεις.

- Η Ισπανία έχει υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη μεταρρύθμιση της πολιτικής της στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, μέσω της θέσπισης μιας νέας Πράξης για την επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία και της πρόσφατης εθνικής στρατηγικής καινοτομίας·

- Η Σλοβακία έχει διορίσει υψηλόβαθμο κυβερνητικό εκπρόσωπο για την οικονομία της γνώσης και έχει συγκροτήσει δύο υπηρεσίες για την εφαρμογή των μέτρων πολιτικής στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας.

(2) Τα περισσότερα κράτη μέλη εργάζονται προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των συνθηκών πλαισίου ή της οικονομικής στήριξης της έρευνας και της καινοτομίας, ιδίως μέσω της παροχής φορολογικών κινήτρων για την Ε&Α, καθώς και μέσω διαφόρων τρόπων υποστήριξης των καινοτόμων ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης επιχειρηματικών κεφαλαίων. Επιπλέον, όλο και περισσότερα κράτη μέλη εστιάζουν την προσοχή τους σε μέσα πολιτικής για την καινοτομία από την πλευρά της ζήτησης, ιδιαίτερα δε όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις[14]. Μέχρι τούδε, λίγες μόνο χώρες έχουν εφαρμόσει προσεγγίσεις που επιδιώκουν την ενοποίηση των μέσων από την πλευρά της ζήτησης και από εκείνη της προσφοράς.

- Το Βέλγιο έχει αυξήσει τις πιστώσεις φόρου στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας και σχεδιάζει να παράσχει κίνητρα για τη δημιουργία και ανάπτυξη νέων εταιριών επιστημονικού προσανατολισμού, οι οποίες θα προέρχονται είτε από μεγάλες επιχειρήσεις είτε από ερευνητικά ινστιτούτα.

- Η Δανία έχει ενοποιήσει διάφορες πτυχές από την πλευρά της ζήτησης σε προγράμματα που υποστηρίζουν τη συνεργασία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα. Προχώρησε επίσης στη δημιουργία του Ταμείου Καινοτομίας των Επιχειρήσεων, το οποίο ενισχύει τις επιχειρηματικές ευκαιρίες στους τομείς της πράσινης ανάπτυξης και της πρόνοιας.

- Η Πολωνία έχει θεσπίσει μέτρα κατάρτισης για 500 αγοραστές-δημοσίους φορείς, 1.500 εκπροσώπους ΜΜΕ και 1.000 ενδιάμεσους επιχειρηματικούς φορείς για την εντατικότερη χρήση των δημόσιων συμβάσεων που αφορούν καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες.

---

[14] Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις τάσεις των πολιτικών για την καινοτομία στην Ευρώπη από την πλευρά της ζήτησης, βλέπε την πρόσφατα δημοσιευθείσα έκθεση: http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/_getdocument.cfm?doc_id=7011

Για την καλύτερη διερεύνηση τυχόν συνεργειών και για τη συγκέντρωση των σχετικών κινδύνων και πόρων, πρέπει να εξετάζεται η δυνατότητα συντονισμού με πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ.

(3) Όσον αφορά τους προϋπολογισμούς που προβλέπονται για την Ε&Α, περιορισμένος μόνο αριθμός κρατών μελών (μεταξύ των οποίων η Δανία, η Γαλλία, η Γερμανία και η Σουηδία) έχουν εγκαινιάσει νέες χρηματοδοτικές πρωτοβουλίες, ενώ άλλα κράτη μέλη, όπως η Σλοβενία, προβλέπουν τη διάθεση σημαντικού μεριδίου από τα διαρθρωτικά ταμεία για την έρευνα και την καινοτομία. Φαίνεται ότι οι χώρες που είναι προσηλωμένες στην αύξηση της χρηματοδότησης για την Ε&Α είναι επίσης εκείνες που εξετάζουν το ευρύτερο δυνατό φάσμα μέτρων για την ενίσχυση της ανάπτυξης σύμφωνα με τους τομείς δράσης της Ένωσης καινοτομίας, και επιδεικνύουν ήδη ή προσδοκούν σημαντικές επιδόσεις στην καινοτομία.

- Η Γαλλία επενδύει 21,9 δισεκατ. ευρώ επιπλέον για την περίοδο 2009-2014 στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και έρευνα (πρωτοβουλία «Investissements d'Avenir»).

- Η Γερμανία δεσμεύθηκε να αυξήσει τους δημόσιους προϋπολογισμούς για την έρευνα και την εκπαίδευση κατά 12 δισεκατ. ευρώ για την περίοδο 2010-2013.

- Η Σλοβενία αυξάνει τον προϋπολογισμό Ε&Α μέσω της διάθεσης κονδυλίων από τα διαρθρωτικά ταμεία στην Ε&Α και στην καινοτομία.

Πρόσφατη έρευνα[15] σχετικά με τις δημόσιες δαπάνες Ε&Α δείχνει ότι αναλαμβάνονται φιλόδοξες πολιτικές δεσμεύσεις όσον αφορά τις δαπάνες Ε&Α από χώρες με χαμηλές επιδόσεις στην καινοτομία, όπως η Ρουμανία, η Βουλγαρία και η Λετονία, καθώς και από χώρες με μέτριες επιδόσεις, όπως η Ουγγαρία, η Πολωνία και η Σλοβακία. Αντίθετα, οι περισσότερες χώρες μεταξύ εκείνων με τις καλύτερες επιδόσεις στην καινοτομία[16], καθώς και άλλες με μέτριες επιδόσεις[17], άρχισαν πρόσφατα να περιορίζουν ή σκοπεύουν να περιορίσουν τις προσπάθειές τους.

Υπάρχει ευδιάκριτος κίνδυνος διεύρυνσης του χάσματος καινοτομίας μεταξύ των κρατών μελών. Είναι σημαντικό οι χώρες με μέτριες επιδόσεις στη καινοτομία να διατηρήσουν τις πρόσφατες θετικές δεσμεύσεις τους, ενώ όσες κατέχουν μέσες επιδόσεις καλούνται να μην περιορίσουν περαιτέρω τις δημόσιες επενδύσεις τους σε Ε&Α και να αρχίσουν να προγραμματίζουν την κάλυψη του χαμένου εδάφους. Αυτός είναι και ο μόνος τρόπος να επιτύχει η Ευρώπη τους στόχους και τις φιλοδοξίες της ως προς την έρευνα και την καινοτομία.

2.3. Περισσότερη και καλύτερη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας από την ΕΕ

Η Ένωση καινοτομίας επιδιώκει να παράσχει εξορθολογισμένη και απλοποιημένη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας σε επίπεδο ΕΕ με γνώμονα τις

---

15 Ερωτηματολόγιο 2011 της επιτροπής του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (επιτροπή ΕΧΕ) σχετικά με τις επενδύσεις και τα μέτρα πολιτικής για την Ε&Α από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα συνδεδεμένα κράτη.

16 Αυστρία, Εσθονία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Σλοβενία, Ηνωμένο Βασίλειο.

17 Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία.

προκλήσεις. Στην πρότασή της για έναν «προϋπολογισμό για την Ευρώπη 2020»[18], η Επιτροπή προβλέπει ουσιαστικό επαναπροσανατολισμό του μελλοντικού προϋπολογισμού της ΕΕ προς την έρευνα και την καινοτομία, μέσω της ομαδοποίησης των σημερινών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας σε ένα ενιαίο στρατηγικό πλαίσιο με τίτλο «Ορίζοντας 2020» για τη χρηματοδότηση ολόκληρου του κύκλου καινοτομίας[19]. Πολλές από τις δεσμεύσεις της Ένωσης καινοτομίας θεσπίζονται μέσω του Ορίζοντα 2020, ιδίως: η μεγαλύτερη έμφαση στις κοινωνικές προκλήσεις, η ενισχυμένη προσέγγιση των ΜΜΕ και η καλύτερη στήριξη της διείσδυσης των καινοτομιών στην αγορά, μεταξύ άλλων μέσω δημοσίων συμβάσεων, θέσπισης προτύπων και χρηματοδότησης με ξένα και ίδια κεφάλαια[20]. Ήδη, στις αρχές του 2011, θεσπίστηκε σειρά μέτρων απλούστευσης του τρέχοντος προγράμματος-πλαισίου (ΠΠ7), ενώ θα εισαχθούν μεγαλύτερες απλουστεύσεις και για τον Ορίζοντα 2020.

Παράλληλα, η υφιστάμενη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας από την ΕΕ επικεντρώνεται ήδη στις προτεραιότητες της Ένωσης καινοτομίας. Η Επιτροπή εφαρμόζει πιλοτικά νέες προσεγγίσεις έχοντας κατά νου τον Ορίζοντα 2020 προκειμένου να αποκτήσει εμπειρία και να διευκολύνει την ομαλή υλοποίησή τους. Αυτό ισχύει π.χ. για ένα νέο μέσο που στοχεύει στις ΜΜΕ[21], το οποίο θα κάλυπτε το κενό χρηματοδότησης για την υψηλού κινδύνου έρευνα και καινοτομία σε πρώιμο στάδιο, θα ενθάρρυνε την προσπάθεια για επαναστατικές καινοτομίες και θα ενίσχυε την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της Ε&Α. Στο πλαίσιο των συμπράξεων παραγωγικών-ακαδημαϊκών φορέων με τίτλο «Marie Curie» (Marie Curie Industry-Academia Partnerships and Pathways), οι οποίες αποσκοπούν συγκεκριμένα στη δημιουργία συνδέσεων μεταξύ του ακαδημαϊκού κόσμου και των επιχειρήσεων, το 50% των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στα σχέδια είναι ΜΜΕ. Ένα ακόμη παράδειγμα είναι η στήριξη των προ-εμπορικών συμβάσεων και των δημόσιων συμβάσεων που αφορούν καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Το 2012 και το 2013 θα αποτελέσουν επομένως περίοδο σημαντικού πειραματισμού και συντονισμού των δραστηριοτήτων.

Επίσης, η πολιτική συνοχής για την περίοδο μετά το 2013 θα επικεντρώνεται ακόμη περισσότερο στην έρευνα και την καινοτομία. Η σχετική νομοθετική δέσμη της Επιτροπής εκδόθηκε στις 6 Οκτωβρίου 2011. Στα βασικά χαρακτηριστικά των προτάσεων συγκαταλέγεται η εφαρμογή ευρύτερων όρων επιλεξιμότητας για τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής της ΕΕ. Ειδικότερα, η στήριξη θα εξαρτάται από την ύπαρξη εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση, η οποία θα συμμορφώνεται προς τα χαρακτηριστικά της ορθής λειτουργίας των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας[22]. Επιπλέον, οι περιφέρειες θα πρέπει να διαθέτουν ένα ελάχιστο μερίδιο από τα κονδύλια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης στις τρεις επενδυτικές προτεραιότητες που

---

18 COM(2011) 500 και SEC(2011) 867 και 868 της 29.6.2011.

19 Δεσμεύσεις αριθ. 6 και 7 της Ένωσης καινοτομίας.

20 Ιδίως δεσμεύσεις αριθ. 6 και 7 της Ένωσης καινοτομίας, αλλά και δεσμεύσεις αριθ. 10, 16, 17, 20, 27.

21 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Φεβρουαρίου 2011 κάλεσε την Επιτροπή να εξετάσει την εφικτότητα ενός προγράμματος παρόμοιου με το SBIR (έρευνα για την καινοτομία στις μικρές επιχειρήσεις).

22 Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, COM(2011) 615.

αφορούν την έρευνα και καινοτομία, τις ΜΜΕ και την οικονομία με περιορισμένη χρήση άνθρακα. Κατά κανόνα, το ελάχιστο συνολικό ποσοστό που θα διατίθεται για τις τρεις αυτές προτεραιότητες σε εθνικό επίπεδο πρέπει να είναι τουλάχιστον 80% στις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και στις μεταβατικές περιφέρειες και τουλάχιστον 50% στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες[23].

2.4. Συμπράξεις για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων

Για την αντιμετώπιση του διασκορπισμού των προσπαθειών και του αργού ρυθμού των αλλαγών, η Ένωση καινοτομίας ανακοίνωσε τις ευρωπαϊκές συμπράξεις καινοτομίας (ΕΣΚ)[24], κινητοποιώντας τους παράγοντες που εμπλέκονται σε ολόκληρο τον κύκλο της καινοτομίας και σε διάφορους τομείς γύρω από έναν ευρύτερο στόχο, με σκοπό την επιτάχυνση των καινοτόμων λύσεων για τις υφιστάμενες κοινωνικές προκλήσεις.

Η ιδέα εφαρμόστηκε δοκιμαστικά το 2011 με μια πιλοτική ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας για την «ενεργό και υγιή γήρανση» (ΕΥΓ). Επιδίωξη της σύμπραξης είναι να αυξηθεί κατά δύο έτη ο μέσος αριθμός ετών υγιούς ζωής στην ΕΕ έως το 2020, εξασφαλίζοντας τριπλό όφελος για την Ευρώπη:

– τη βελτίωση της κατάστασης της υγείας και της ποιότητας ζωής των ευρωπαίων πολιτών, με ιδιαίτερη έμφαση στους ηλικιωμένους·

– τη στήριξη της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγείας και κοινωνικής πρόνοιας μακροπρόθεσμα· και

– την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του βιομηχανικού κλάδου της ΕΕ μέσω ενός καλύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος που θέτει τις βάσεις για την ανάπτυξη και την επέκταση σε νέες αγορές.

Τόσο το Συμβούλιο[25] όσο και το Κοινοβούλιο[26] έχουν εκφράσει την ικανοποίησή τους σχετικά με τους στόχους των ΕΣΚ και στήριξαν την πιλοτική αυτή εφαρμογή προκειμένου να δοκιμαστεί η ιδέα και να αξιολογηθεί ο καλύτερος τρόπος εφαρμογής του. Η πρώτη αξιολόγηση της διακυβέρνησης και των διαδικασιών της σύμπραξης ΕΥΓ[27] ανέφερε ότι η πιλοτική εφαρμογή ήταν ιδιαίτερα επιτυχής όσον αφορά την κινητοποίηση των ενδιαφερομένων στο προπαρασκευαστικό στάδιο. Παρείχε επίσης διευκρινίσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μια ΕΣΚ μπορεί να ενισχύσει τη συνοχή των προτεραιοτήτων μας όσον αφορά την έρευνα και την καινοτομία, και πώς μπορεί να εστιάσει, να εξορθολογίσει και να απλοποιήσει τις δράσεις μας, ενώ υποδείκνυε παράλληλα μέτρα για τη γεφύρωση διαφορών και την επίσπευση της οικειοποίησης των καινοτομιών. Διευκρίνιζε, τέλος, ότι οι ΕΣΚ δεν

---

23 Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τον στόχο «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση», COM(2011) 614.

24 Δέσμευση αριθ. 29 της Ένωσης καινοτομίας.

25 Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 4.2.2011 και συμπεράσματα του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας της 26.10.2010 και της 9.3.2011.

26 Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11.11.2010 και έκθεση της 11.5.2011.

27 Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, «Η πιλοτική ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας για την ενεργό και υγιή γήρανση (ΕΥΓ). Πρώτες εμπειρίες από τη διακυβέρνηση και τις διαδικασίες», SEC(2011) 1028.

παραγκωνίζουν ούτε αντικαθιστούν άλλες υφιστάμενες πρωτοβουλίες ή μέσα, ούτε συνιστούν υποκατάστατο υφιστάμενων θεσμικών μηχανισμών λήψης αποφάσεων.

Το στρατηγικό σχέδιο εφαρμογής της ΕΥΓ εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2011. Το σχέδιο επισημαίνει ορισμένους τομείς προτεραιότητας, συμπεριλαμβανομένων των βασικών δράσεων προς άμεση υλοποίηση. Άλλες ΕΣΚ βρίσκονται ήδη στο στάδιο της εκπόνησης: «Πρώτες ύλες», για ασφαλή και βιώσιμο ανεφοδιασμό, «Παραγωγικότητα και βιωσιμότητα του γεωργικού τομέα», για την οικοδόμηση ανταγωνιστικής και βιώσιμης γεωργίας, «Διαχείριση υδατικών πόρων», για τη διασφάλιση των αναγκών των ευρωπαίων πολιτών, της βιομηχανίας και της γεωργίας όσον αφορά τον ζωτικό αυτόν πόρο και «Έξυπνες πόλεις», για την αντιμετώπιση μειζόνων ενεργειακών προκλήσεων.

2.5. Μεγιστοποίηση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής

Για να διασφαλιστεί η συμμετοχή όλων των περιφερειών και να αποφευχθεί τυχόν «χάσμα καινοτομίας», η Ένωση καινοτομίας προτείνει καλύτερη χρήση των διαρθρωτικών ταμείων για την έρευνα και την καινοτομία, καθώς και πιλοτική εφαρμογή δραστηριοτήτων σχετικών με τον κοινωνικό και δημόσιο τομέα με ταυτόχρονη ενσωμάτωση της κοινωνικής καινοτομίας σε χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ[28].

Τον Ιούνιο του 2011, η Επιτροπή εγκαινίασε ένα «βάθρο έξυπνης εξειδίκευσης»[29], το οποίο συγκεντρώνει εμπειρογνωμοσύνη από πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, περιφερειακές αρχές, επιχειρήσεις και υπηρεσίες της Επιτροπής[30], ώστε να διευκολύνει τη διαμόρφωση και εφαρμογή στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης από εθνικές και περιφερειακές κυβερνήσεις. Η αλληλεπίδραση του Ορίζοντα 2020 και των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής πρόκειται να ενισχυθούν, μεταξύ άλλων μέσω συμπληρωματικών μέτρων στο πλαίσιο του Ορίζοντα 2020 με στόχο τη διεύρυνση της συμμετοχής, τη στήριξη της δικτύωσης, την εκμάθηση του τρόπου χάραξης πολιτικής και την παροχή συμβουλών.

Τον Μάρτιο του 2011, η Επιτροπή εγκαινίασε την πρωτοβουλία «Κοινωνική καινοτομία για την Ευρώπη»[31] με σκοπό την υποστήριξη των κοινωνικών παραγωγών καινοτομίας για τη δημιουργία νέων αγαθών και υπηρεσιών και την ανάπτυξη νέων μεθόδων εργασίας που παράγουν κοινωνική αξία και αντίκτυπο για οργανισμούς και πελάτες. Η πρωτοβουλία βοηθά επίσης στον εντοπισμό χρηματοδότησης και τεχνογνωσίας για τη μετεξέλιξη της κοινωνικής καινοτομίας από ιδέα σε έργο ή ακόμη και σε νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η κοινωνική καινοτομία είναι επίσης ένα από τα εργαλεία που εντάσσονται στο πλαίσιο της ανακοίνωσης για την πρωτοβουλία «Κοινωνικές επιχειρήσεις», η οποία εκδόθηκε από την Επιτροπή στις 25 Οκτωβρίου 2011[32]. Η εν λόγω πρωτοβουλία ορίζει 11 δράσεις για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη,

---

28 Δεσμεύσεις αριθ. 24, 25, 26 και 27 της Ένωσης καινοτομίας.

29 http://ipts.jrc.ec.europa.eu/activities/research-and-innovation/s3platform.cfm

30 Για παράδειγμα, Παρατηρητήριο Περιφερειακής Καινοτομίας (http://www.rim-europa.eu/) και Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τους Συνεργατικούς Σχηματισμούς (http://www.clusterobservatory.eu/index.html).

31 www.socialinnovationeurope.eu

32 Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την πρωτοβουλία «Κοινωνικές επιχειρήσεις», SEC(2011) 1278.

μεταξύ των οποίων η χρηματοδότηση, η προσαρμογή των νομικών πλαισίων, η επισήμανση (και κατά συνέπεια, η ευαισθητοποίηση και προβολή) και οι δημόσιες συμβάσεις. Η ΕΕ χρηματοδοτεί ήδη σημαντικές ερευνητικές δραστηριότητες στον τομέα της κοινωνικής καινοτομίας μέσω του ΠΠ7· η κοινωνική καινοτομία πρόκειται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των κοινωνιακών προκλήσεων σύμφωνα με τους στόχους του Ορίζοντα 2020.

Για την καλύτερη κατανόηση της καινοτομίας στον δημόσιο τομέα, η Επιτροπή εκπονεί τον πρώτο ευρωπαϊκό πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία στον δημόσιο τομέα, ο οποίος θα είναι έτοιμος εντός του 2012. Ο δημόσιος τομέας πρέπει να ενστερνιστεί την καινοτομία και να αποτελέσει παράδειγμα. Οι κυβερνήσεις πρέπει να λειτουργήσουν προορατικά όσον αφορά την προώθηση της καινοτομίας και του επιχειρηματικού πνεύματος ώστε να μπορούν να παρέχουν περισσότερες και καλύτερες υπηρεσίες και υποδομές στους πολίτες και στις επιχειρήσεις, αυξάνοντας ταυτόχρονα την αποδοτικότητα των δαπανών. Για την εκπλήρωση αυτής της φιλοδοξίας, ο δημόσιος τομέας πρέπει να πάψει να είναι απλώς υποστηρικτής της Ε&Α και να μετατρέψει την αγοραστική του δύναμη σε μοχλό ζήτησης για καινοτομία. Υπάρχει πλούτος και ποικιλία ευρωπαϊκών ιδεών και καλών παραδειγμάτων σε όλες τις βαθμίδες της διοίκησης.

Η διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους για την εξέταση τρόπων μέσω των οποίων η οικονομία της γνώσης μπορεί να επεκταθεί σε όλες τις βαθμίδες επαγγελματικής δραστηριότητας και σε όλους τους τομείς δεν έχει γίνει ακόμα[33].

3. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ

3.1. Προσέλκυση κορυφαίων ταλέντων για την Ευρώπη

Για να εξασφαλίσει επαρκή αριθμό εργαζομένων με υψηλά προσόντα, η Ένωση καινοτομίας πρέπει να προσφέρει ελκυστικές δυνατότητες σταδιοδρομίας και κινητικότητας σε άλλους τομείς και χώρες. Η ζήτηση στην Ευρώπη για εργαζόμενους με υψηλά προσόντα αναμένεται να αυξηθεί κατά 16 σχεδόν εκατομμύρια μέχρι το 2020[34].

Το σημείο αφετηρίας είναι τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τον Σεπτέμβριο του 2011[35], η Επιτροπή παρουσίασε μια μεταρρυθμιστική στρατηγική για τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων μέσω της αύξησης του αριθμού των πτυχιούχων, της βελτίωσης της ποιότητας διδασκαλίας, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της ανταπόκρισης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της ευρύτερης οικονομίας, καθώς και μέσω της κατάρτισης περισσότερων ερευνητών και της βελτίωσης των συνδέσεων μεταξύ έρευνας, εκπαίδευσης και καινοτομίας.

---

33 Δέσμευση αριθ. 28 της Ένωσης καινοτομίας.

34 Έγγραφο εργασίας της Επιτροπής σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στα ευρωπαϊκά συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, SEC(2011) 1063, σ. 30.

35 Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το θεματολόγιο για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ευρώπης, COM(2011) 567.

Οι ερευνητές βρίσκονται στον πυρήνα της οικονομίας που απαιτεί υψηλού επιπέδου γνώσεις. Εκτιμάται ότι η ΕΕ χρειάζεται περίπου ένα εκατομμύριο νέες θέσεις εργασίας στην έρευνα προκειμένου να πετύχει τον στόχο του 3% για την Ε&Α, κυρίως στον ιδιωτικό τομέα. Τα κράτη μέλη έχουν κληθεί να αναπτύξουν εθνικές στρατηγικές με στόχο την κατάρτιση επαρκούς αριθμού ερευνητών προκειμένου να επιτύχουν τους εθνικούς τους στόχους Ε&Α και να αναπτύξουν ελκυστικές συνθήκες απασχόλησης[36]. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και θα προβεί σε μια πρώτη αξιολόγηση της προόδου την άνοιξη του 2012.

Επιδιώκοντας να καταστήσει την ΕΕ πιο ελκυστική για τα ταλέντα από τρίτες χώρες, η Επιτροπή θα εκπονήσει εντός του 2012 έκθεση παρακολούθησης σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για την «επιστημονική βίζα»[37]. Πρόσφατη μελέτη αναφέρει σημαντική αύξηση του αριθμού των αδειών που εκδίδονται βάσει της εν λόγω οδηγίας: από 239 το 2007 σε 3.713 το 2010. Ωστόσο, η συνολική διείσδυση παραμένει σχετικά χαμηλή και επικεντρώνεται σε έξι κράτη μέλη.

Προκειμένου να βοηθήσει τους σπουδαστές και τους ερευνητές να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες επιλογές σπουδών ή εργασίας, να καταστήσει τα ιδρύματα ικανά να προσδιορίζουν και να αναπτύσσουν τις δυνατότητές τους και να υποστηρίζονται οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής στην ανάπτυξη αποτελεσματικών στρατηγικών για την εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία, η Επιτροπή θα εγκαινιάσει το 2012 πρωτοβουλία για την εφαρμογή ενός διαφανούς και πολυδιάστατου εργαλείου κατάταξης των πανεπιστημίων[38] και πληροφόρησης, με γνώμονα τον χρήστη, τα πρώτα αποτελέσματα του οποίου αναμένονται εντός του 2013.

Επιθυμώντας να φέρει πιο κοντά τις επιχειρήσεις και την ακαδημαϊκή κοινότητα προκειμένου να αντιμετωπιστεί το χάσμα των δεξιοτήτων ως προς την καινοτομία, η Επιτροπή εγκαινίασε το 2011 το πιλοτικό σχέδιο για τις «συμμαχίες της γνώσης»[39]. Επί συνόλου 94 προτάσεων που υποβλήθηκαν, τα τρία σχέδια που επιλέχθηκαν στοχεύουν στον σχεδιασμό νέων προγραμμάτων σπουδών και κύκλων μαθημάτων και στην ανάπτυξη καινοτόμων τρόπων παροχής εκπαίδευσης και γνώσης, ενώ θα βοηθήσουν επίσης τα πανεπιστήμια να εκσυγχρονιστούν εστιάζοντας περισσότερο στη διεπιστημονικότητα, στην επιχειρηματικότητα και σε ισχυρότερες επιχειρηματικές συμπράξεις. Τα πιλοτικά αυτά σχέδια θα βοηθήσουν στη διαμόρφωση μιας σαφέστερης εικόνας για το πρόγραμμα «Erasmus για όλους» μετά το 2013.

3.2. Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας

Η επίτευξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (ΕΧΕ) εντός του οποίου ερευνητές, επιστημονική γνώση και τεχνολογία θα μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα, αποτελεί ζήτημα ιδιάζουσας σημασίας[40]. Οι ανεπάρκειες της συνεργασίας και του συντονισμού σε συνδυασμό με τις διάφορες συστημικές αστοχίες συνεπάγονται σημαντικό περιορισμό των επιδόσεων του ευρωπαϊκού συστήματος έρευνας εν γένει. Ταυτόχρονα με την ενίσχυση της συνεργασίας και του

---

36 Δέσμευση αριθ. 1 της Ένωσης καινοτομίας.
37 Δέσμευση αριθ. 30 της Ένωσης καινοτομίας.
38 Δέσμευση αριθ. 2 της Ένωσης καινοτομίας.
39 Ομοίως.
40 Δέσμευση αριθ. 4 της Ένωσης καινοτομίας.

συντονισμού, ο ΕΧΕ θα τονώσει και τον ανταγωνισμό, ο οποίος καθιστά εφικτή την επίτευξη αριστείας.

Βάσει των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2011, τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν σαφή δέσμευση για ολοκλήρωση του ΕΧΕ μέχρι το 2014. Μια διαβούλευση ενδιαφερομένων βρίσκεται αυτή την περίοδο σε εξέλιξη προκειμένου να προταθεί, εντός του 2012, ένα πλαίσιο για τον ΕΧΕ, καθώς και μέτρα υποστήριξης για την άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζει η κινητικότητα και η διασυνοριακή συνεργασία[41]. Ο συνολικός στόχος του πλαισίου για τον ΕΧΕ είναι να βελτιωθεί η συνοχή και η συμβατότητα του συνόλου των πολιτικών, των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων σε επίπεδο κρατών μελών και ΕΕ σχετικά με την έρευνα.

Τα θέματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την ανάπτυξη του εν λόγω πλαισίου είναι τα εξής: ποιότητα των διδακτορικών σπουδών, κινητικότητα των ερευνητών, διασυνοριακή λειτουργία των οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της έρευνας, διάδοση, μεταφορά και χρήση των αποτελεσμάτων της έρευνας, υποδομές έρευνας και συνοχή των στρατηγικών και των ενεργειών για τη διεθνή συνεργασία[42].

Η ΕΕ έχει αναπτύξει διάφορες πρωτοβουλίες και μέσα με σκοπό την αντιμετώπιση των ζητημάτων που θεωρούνται ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση των δυνατοτήτων σταδιοδρομίας και κινητικότητας των ερευνητών.

α) Για να εξασφαλίσει την καλύτερη κατάρτιση και τον εφοδιασμό των υποψηφίων διδακτόρων με τις δεξιότητες που χρειάζονται προκειμένου να μπορούν να εργάζονται ευκολότερα μεταξύ χωρών, τομέων απασχόλησης και επιστημονικών πεδίων, η Επιτροπή έχει προτείνει τις λεγόμενες «αρχές για την καινοτόμο διδακτορική κατάρτιση στην Ευρώπη»[43]. Οι αρχές αυτές παρέχουν ένα πλαίσιο αναφοράς με βάση τις υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές[44]. Προσφέρουν καθοδήγηση για τη χρηματοδότηση της κατάρτισης ερευνητών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο με ταυτόχρονη διατήρηση της ευελιξίας και αυτονομίας των ιδρυμάτων και των υποψηφίων διδακτόρων. Για την ενίσχυση της ποιότητας της διδακτορικής κατάρτισης στην Ευρώπη, η Επιτροπή έχει εγκαινιάσει, στο πλαίσιο των δράσεων Marie Curie, δύο νέες πρωτοβουλίες σχετικά με τις διδακτορικές σπουδές, οι οποίες αφορούν την ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων σπουδών: τα ευρωπαϊκά βιομηχανικά διδακτορικά και τα καινοτόμα διδακτορικά προγράμματα.

β) Για να καταστήσει τις δομές σταδιοδρομίας περισσότερο συγκρίσιμες μεταξύ διαφόρων τομέων απασχόλησης και διαφόρων χωρών και να διευκολύνει την κινητικότητα μεταξύ ακαδημαϊκών και παραγωγικών φορέων και άλλων τομέων απασχόλησης, η Επιτροπή προωθεί ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο σταδιοδρομίας στην έρευνα. Το πλαίσιο αυτό αποτελεί σημείο αναφοράς για τους ερευνητές και τους εργοδότες καταγράφοντας τις απαραίτητες ικανότητες

---

41 http://ec.europa.eu/research/era/consultation/era_consultation_en.htm

42 Βλ. έγγραφο που συνοδεύει τη δημόσια διαβούλευση σχετικά με το πλαίσιο για τον ΕΧΕ http://ec.europa.eu/research/consultations/era/consultation_era.pdf

43 Βλ. COM(2011) 567.

44 Αυτές αντικατοπτρίζουν τις αρχές του Σάλτσμπουργκ της ΕΕΠ, την καλή πρακτική στα κράτη μέλη και τις δράσεις Marie Curie.

των ερευνητών σε τέσσερις διαφορετικές βαθμίδες σταδιοδρομίας[45]. Για τη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών στην κατάρτιση και στην ανάπτυξη των ευκαιριών σταδιοδρομίας των ερευνητών, ο μηχανισμός συγχρηματοδότησης Marie Curie έχει υποστηρίξει μέχρι σήμερα 81 προγράμματα σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Τα πρώτα αποτελέσματα υποδεικνύουν σημαντική οικειοποίηση των υψηλών προδιαγραφών για τις συνθήκες σταδιοδρομίας και απασχόλησης των ερευνητών.

γ) Για να καταστήσει περισσότερο ελκυστικό το επάγγελμα του ερευνητή και να διευκολύνει την κινητικότητα, η Επιτροπή παρέχει καθοδήγηση σε πανεπιστήμια και άλλους εργοδότες που επιθυμούν να δημιουργήσουν ένα ευρωπαϊκό επικουρικό συνταξιοδοτικό ταμείο για ερευνητές. Ένα τέτοιο ταμείο θα τόνωνε την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού καθιστώντας ευκολότερη για τους ερευνητές τη διαδικασία μεταφοράς των επικουρικών συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους σε περίπτωση που θα επιθυμούσαν να αναλάβουν νέα θέση σε άλλη χώρα. Εκτιμάται ότι οι ενδιαφερόμενοι εργοδότες θα είναι σε θέση να συστήσουν κοινοπραξίες εντός του 2012, ενώ τα ταμεία αναμένεται ότι θα αρχίσουν να λειτουργούν από το 2013.

δ) Ως ένα πρώτο βήμα προς τη διασφάλιση περισσότερο ανοικτών και διαφανών διαδικασιών πρόσληψης για τους ερευνητές, οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν αναπτύξει μια κοινή στρατηγική[46], σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, προκειμένου να προωθήσουν τη δημοσίευση διαθέσιμων θέσεων για ερευνητές στη διαδικτυακή πύλη EURAXESS Jobs[47]. Τα κράτη μέλη πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους ώστε να διασφαλίσουν ότι το σύνολο των δημόσια χρηματοδοτούμενων θέσεων για ερευνητές αναγγέλλονται με διαφανείς διαδικασίες στο Διαδίκτυο και ότι τα ενδιαφερόμενα ιδρύματα εφαρμόζουν ανοιχτές διαδικασίες πρόσληψης.

Η πρωτοποριακή έρευνα και καινοτομία απαιτούν επίσης υποδομές έρευνας παγκόσμιου κύρους. Η Ένωση καινοτομίας έχει ορίσει το 2015 ως το έτος μέχρι το οποίο πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί ή να έχει ξεκινήσει η κατασκευή του 60% των ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών προτεραιότητας που προσδιορίζονται σήμερα από το ευρωπαϊκό στρατηγικό φόρουμ για τις υποδομές έρευνας (ESFRI)[48]. Επί συνόλου 48 σχεδίων προτεραιότητας, 10 βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης και 16 ακόμα προχωρούν προς το στάδιο υλοποίησης, γεγονός που συνεπάγεται επίτευξη του στόχου σε ποσοστό 54% μέχρι το τέλος του 2012.

Το πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα υποστηρίζει το προπαρασκευαστικό στάδιο όλων των σχεδίων ESFRI και, σε μικρότερο βαθμό, το στάδιο υλοποίησής τους. Τα διαθρωτικά ταμεία ενεργοποιούνται για την ολοκλήρωση του σταδίου κατασκευής των ερευνητικών υποδομών προτεραιότητας. Για παράδειγμα, 236 εκατ. ευρώ από τα διαρθρωτικά ταμεία χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των εγκαταστάσεων οδηγών ακτινοβολίας του σχεδίου Extreme Light Source (ELI), που βρίσκονται στην

---

45 R1) Νέος ερευνητής, R2) Αναγνωρισμένος ερευνητής, R3) Πεπειραμένος ερευνητής και R4) Κορυφαίος ερευνητής.

46 Η στρατηγική για την απασχόληση έλαβε την υποστήριξη της διευθύνουσας ομάδας του ΕΧΕ για τους ανθρώπινους πόρους και την κινητικότητα, τον Νοέμβριο του 2010.

47 http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/jobs/index

48 Δέσμευση αριθ. 5 της Ένωσης καινοτομίας.

Τσεχική Δημοκρατία. Η Επιτροπή παρέχει επίσης συμβουλές στη Ρουμανία και την Ουγγαρία σχετικά με το πώς μπορούν να ενεργοποιήσουν τα διαρθρωτικά ταμεία για τα υπόλοιπα μέρη του σχεδίου ELI στις εν λόγω χώρες.

Οι ερευνητικές υποδομές στο πλαίσιο του ESFRI αποτελούν εξαιρετικό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο ΕΕ και κράτη μέλη εργάζονται από κοινού και συγκεντρώνουν πόρους για σχέδια κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.

Η Επιτροπή συνδράμει επίσης τα κράτη μέλη στο να χρησιμοποιούν την κοινοπραξία ευρωπαϊκής ερευνητικής υποδομής (ΚΕΕΥ) ως νομικό πλαίσιο για τη συγκρότηση πανευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών. Το πρώτο καθεστώς ΚΕΕΥ αποδόθηκε τον Μάρτιο του 2011 στο σχέδιο Έρευνα για την Υγεία, τη Γήρανση και τη Συνταξιοδότηση στην Ευρώπη (SHARE), το οποίο θα συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση του αντίκτυπου της γήρανσης στις ευρωπαϊκές κοινωνίες.

3.3. Προώθηση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΙΤ) ως προτύπου για τη διαχείριση της καινοτομίας στην Ευρώπη

Για την καλύτερη ολοκλήρωση του κύκλου της καινοτομίας, το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΙΤ) ενώνει ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις υπό νέες μορφές συμπράξεων, τις κοινότητες γνώσης και καινοτομίας (ΚΓΚ), οι οποίες δραστηριοποιούνται στους τομείς της βιώσιμης ενέργειας (*ΚΓΚ InnoEnergy*), της προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος και του μετριασμού των επιπτώσεών της (*ΚΓΚ για το κλίμα*) και της μελλοντικής κοινωνίας πληροφοριών και επικοινωνιών (*εργαστήρια ΤΠΕ του ΕΙΤ*).

Τα πρώτα αποτελέσματα είναι ήδη ορατά όσον αφορά τη δημιουργία επιχειρήσεων (πέντε νέες επιχειρήσεις από τον Ιανουάριο του 2011) και ένα πρώτο πρόγραμμα μάστερ με υποστήριξη του ΕΙΤ, το οποίο διοργανώνεται από την ΚΓΚ InnoEnergy με 155 φοιτητές. Μέχρι το τέλος του 2011, η Επιτροπή θα εγκρίνει το στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας[49] του ΕΙΤ. Αυτό θα επικεντρώνεται στην ενοποίηση των τριών υφιστάμενων ΚΓΚ και στη σταδιακή σύσταση νέων ΚΓΚ για την αντιμετώπιση των μειζόνων κοινωνιακών προκλήσεων σύμφωνα με τους στόχους του Ορίζοντα 2020.

4. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΩΝ ΙΔΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Οι επιχειρήσεις βρίσκονται στον πυρήνα της καινοτομίας, καθώς εντοπίζουν ευκαιρίες στην αγορά και συλλαμβάνουν ιδέες για καινοτόμες λύσεις ώστε να επωφεληθούν από τις εν λόγω ευκαιρίες. Ωστόσο, οι επιχειρηματίες της Ευρώπης αντιμετωπίζουν πολλαπλά εμπόδια και συνθήκες δυσμενούς πλαισίου όταν προωθούν τις ιδέες τους στην αγορά. Η Ένωση καινοτομίας στοχεύει στη συστηματική άρση αυτών των εμποδίων και στη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς για την καινοτομία.

---

[49] Δέσμευση αριθ. 9 της Ένωσης καινοτομίας.

Η Ευρώπη χρειάζεται ένα πιο ισορροπημένο μείγμα πολιτικής όσον αφορά την προσφορά και τη ζήτηση[50], με ταχύτερη και εκσυγχρονισμένη θέσπιση προτύπων, πλέον προσιτά οικονομικώς διπλώματα ευρεσιτεχνίας, περισσότερες δημόσιες συμβάσεις προμήθειας καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, καλύτερη πρόσβαση σε κεφάλαια και μια γνήσια ευρωπαϊκή αγορά της γνώσης.

Αυτά αποτέλεσαν επίσης προτεραιότητες για τη δράση της Επιτροπής το 2011 και συντελείται ήδη σημαντική πρόοδος όσον αφορά τις προτάσεις για τη δημιουργία ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών και τη θέσπιση προτύπων που έχουν ήδη λάβει την έγκριση της Επιτροπής. Καταγράφεται καθυστέρηση στην υλοποίηση δύο εκ των δεσμεύσεων στον συγκεκριμένο τομέα: την εξέταση του κανονιστικού πλαισίου σε βασικούς τομείς, ξεκινώντας από εκείνους που συνδέονται με την οικολογική καινοτομία, και του σχεδίου δράσης για την οικολογική καινοτομία[51] που πρόκειται να παρουσιασθεί τον Δεκέμβριο του 2011.

4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση

Η εύρεση κατάλληλων επενδυτών αποτελεί, ειδικά για τις νέες επιχειρήσεις που βασίζονται στη γνώση, ένα κρίσιμο βήμα προς τη στρατηγική επέκταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους. Στους επενδυτές αυτούς συγκαταλέγονται συχνά δημόσιες αρχές, οι οποίες περιορίζουν τους κινδύνους που συνδέονται με την καινοτομία μέσω προγραμμάτων ενισχύσεων, ή ιδιωτικοί επενδυτές επιχειρηματικών κεφαλαίων, οι οποίοι παρέχουν στις νέες επιχειρήσεις το ρευστό που χρειάζονται έναντι συμμετοχής τους στα ίδια κεφάλαια των εν λόγω επιχειρήσεων.

Ως ποσοστό επί του ΑΕγχΠ, οι επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι τέσσερις φορές υψηλότερες σε σύγκριση με τις ευρωπαϊκές. Επιπλέον, οι ευρωπαϊκές επενδύσεις παρουσιάζουν μεγάλη διασπορά καθώς τα ευρωπαϊκά επιχειρηματικά κεφάλαια επενδύουν σε διπλάσιο αριθμό επιχειρήσεων σε σχέση με τα αντίστοιχα αμερικανικά[52]. Η Επιτροπή σκοπεύει να παρουσιάσει, μέχρι το τέλος του έτους, πρωτοβουλία για ένα νέο καθεστώς σχετικά με τα επιχειρηματικά κεφάλαια, το οποίο θα επιτρέπει την άντληση κεφαλαίων στο σύνολο των 27 κρατών μελών βάσει μίας ενιαίας εγγραφής[53]. Επιπλέον, η Επιτροπή θα καταβάλει προσπάθειες για την εξάλειψη κάθε δυσμενούς φορολογικής μεταχείρισης στις διασυνοριακές επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων και για τη μείωση των διοικητικών εμποδίων. Τα παραπάνω θα περιλαμβάνονται σε ένα ευρύτερο σχέδιο δράσης της Επιτροπής για τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τις ΜΜΕ.

Επιπλέον, η Επιτροπή έχει ορίσει τον πρόεδρο της British Business Angels Association ως επικεφαλής μιας ομάδας εμπειρογνωμόνων. Η εν λόγω ομάδα έχει επιφορτιστεί με τη διατύπωση συστάσεων σχετικά με τρόπους ενίσχυσης του

---

50 Βλ. επίσης πρωτοβουλία για πρωτοπόρους αγορές http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/lead-market-initiative/final-eval_en.htm

51 Δεσμεύσεις αριθ. 15 και 18 της Ένωσης καινοτομίας.

52 Kelly R. (2011): «The performance and prospects of European Venture capital, European Investment Fund», Working Paper 2011/9, EIF Research & Market Analysis

53 Δέσμευση αριθ. 11 της Ένωσης καινοτομίας.

διασυνοριακού συνδυασμού καινοτόμων επιχειρήσεων με κατάλληλους επενδυτές[54]. Τα πορίσματα της ομάδας θα ανακοινωθούν κατά τη διάρκεια του 2012.

Η τρέχουσα χρηματοδοτική διευκόλυνση καταμερισμού του κινδύνου (RSFF)[55] και τα χρηματοδοτικά μέσα του προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007-2013) έχουν οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της χρηματοδότησης από ιδιωτικούς φορείς και πρόκειται να επεκταθούν μέχρι τον Ορίζοντα 2020 και το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις ΜΜΕ για την περίοδο 2014-2020[56].

Σύμφωνα με τον συνολικό στόχο της Επιτροπής για «λιγότερες και καλύτερες» κρατικές ενισχύσεις, αυτές μειώνονται συνολικά ως ποσοστό επί του ΑΕγχΠ, ενώ οι ενισχύσεις για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία συνεχίζουν να αυξάνονται σταθερά και πλέον αντιπροσωπεύουν σχεδόν το ένα δέκατο των δημοσίων δαπανών στον συγκεκριμένο τομέα. Τον Αύγουστο, η Επιτροπή κατέγραψε τη λειτουργία του πλαισίου που ρυθμίζει τις κρατικές ενισχύσεις στον εν λόγω τομέα[57]. Το επόμενο βήμα είναι μια ευρεία διαβούλευση για την προετοιμασία της αναθεώρησης του τρέχοντος πλαισίου το 2013.

4.2. Προστασία και ενίσχυση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και προώθηση της δημιουργικότητας

Δεδομένου του κόστους και της πολυπλοκότητας του συστήματος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην Ευρώπη, ένας από τους στόχους της Ένωσης καινοτομίας είναι τα πρώτα διπλώματα ευρεσιτεχνίας της ΕΕ να αρχίσουν να παραδίδονται εντός του 2014[58], οπότε και πρέπει να προωθηθεί η εκμετάλλευση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) για καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες[59]. Επιδιώκοντας μια στρατηγική και ισορροπημένη προσέγγιση των πολιτικών που επηρεάζουν τα αγαθά διανοητικής ιδιοκτησίας, η Επιτροπή ενέκρινε τον Μάιο του 2011 ένα προσχέδιο για τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς διανοητικής ιδιοκτησίας[60].

Μετά την αποτυχία των κρατών μελών να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, τον Μάρτιο του 2011, η Επιτροπή ανακοίνωσε μια προτεινόμενη νομοθετική δέσμη για τη θέσπιση ενός ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών με μικρότερη εδαφική αρμοδιότητα[61]. Η εν λόγω

---

54 Δέσμευση αριθ. 12 της Ένωσης καινοτομίας.

55 Το RSFF θεσπίστηκε στα μέσα του 2007 ως νέο μέσο χρηματοδότησης χρέους υπό το ΠΠ7. Δέσμευση αριθ.

56 Δέσμευση αριθ. 10 της Ένωσης καινοτομίας.

57 Δέσμευση αριθ. 13 της Ένωσης καινοτομίας και έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Ενδιάμεση αξιολόγηση του πλαισίου Ε&Α&Κ», 10.8.2011 http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/rdi_mid_term_review_en.pdf

58 Δέσμευση αριθ. 14 της Ένωσης καινοτομίας.

59 Βλ. επίσης συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2011, μέσω των οποίων η Επιτροπή καλείται να διερευνήσει τις δυνατότητες ανάπτυξης ενός μέσου για τα ΔΔΙ με σκοπό την ανάδειξη της αξίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

60 Ανακοίνωση της Επιτροπής, «Η ενιαία αγορά για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας», COM(2011) 287 τελικό.

61 Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της δημιουργίας ενιαίου καθεστώτος προστασίας των ευρεσιτεχνιών και

δέσμη εκπονήθηκε ως απάντηση στο αίτημα ομάδας 25 κρατών μελών, τα οποία είχαν αποφασίσει να εργαστούν από κοινού στο πλαίσιο ενισχυμένης συνεργασίας ώστε να υπερβούν το επί δεκαετίες πολιτικό αδιέξοδο σχετικά με τη θέσπιση ενός ενιαίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Η προτεινόμενη νομοθετική δέσμη θα αποβεί ωφέλιμη για το σύνολο των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων μέσω της μείωσης του κόστους για την καταχώριση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην Ευρώπη σε ποσοστό έως 80%. Ενώ οι δαπάνες (συμπεριλαμβανομένης της μετάφρασης) για την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που καλύπτουν ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση μπορούν να φτάνουν σήμερα ακόμη και τα 32.000 ευρώ, το ποσό αυτό αναμένεται να περιοριστεί, μετά από μια μεταβατική περίοδο, στα 680 ευρώ για ένα ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας με ενιαία ισχύ σε 25 κράτη μέλη. Η πολιτική συμφωνία αναμένεται να έχει επιτευχθεί μέχρι τα μέσα του 2012.

Για να διευκολύνει τη διαμόρφωση μιας πραγματικής ευρωπαϊκής αγοράς της γνώσης για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και τις άδειες εκμετάλλευσης[62], η Επιτροπή, ως απάντηση στην πρόσκληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, εξέτασε μια ομάδα επιλογών σχετικά με την ανάπτυξη μέσου αξιοποίησης των ΔΔΙ σε επίπεδο ΕΕ. Το 2011, μία ομάδα εμπειρογνωμόνων και μία μελέτη προσδιόρισαν ποσοτικά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που δεν αξιοποιούνται επαρκώς, το δυναμικό τους από άποψη καινοτομίας, καθώς και τα δυνατά και αδύνατα σημεία ορισμένων πιθανών πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας μιας αγοράς για τα ΔΔΙ. Τα συμπεράσματα των παραπάνω εργασιών αναμένεται να δημοσιευθούν πριν από το τέλος του έτους[63]. Με βάση αυτά τα συμπεράσματα, η Επιτροπή σχεδιάζει να διεξάγει συζητήσεις με τα κράτη μέλη το 2012 προκειμένου να καθορισθούν οι περαιτέρω δράσεις.

Η Ένωση καινοτομίας ακολουθεί μια ευρεία έννοια της καινοτομίας, η οποία συμπεριλαμβάνει νέα επιχειρηματικά μοντέλα, σχεδιασμό και δημιουργικότητα και καινοτομία υπηρεσιών. Απαιτούνται επομένως νέες πολιτικές και εργαλεία, ειδικά για την αξιοποίηση του δημιουργικού δυναμικού της Ευρώπης. Τον Δεκέμβριο του 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα θεσπίσει την ευρωπαϊκή συμμαχία δημιουργικών κλάδων (European Creative Industries Alliance)[64], μια διατομεακή πρωτοβουλία πολιτικής, η οποία θα εντατικοποιήσει τον διάλογο μεταξύ εθνικών και περιφερειακών αρμοδίων χάραξης πολιτικής, θα δοκιμάσει νέα μέσα και θα δώσει μεγαλύτερη και καλύτερη ώθηση στους δημιουργικούς κλάδους και σε άλλους βιομηχανικούς κλάδους που επωφελούνται από αυτούς.

Τέλος, υπάρχει μια συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση για προϊόντα που ξεχωρίζουν ως φιλικά και ελκυστικά προς τον χρήστη. Η Επιτροπή έχει συστήσει ένα ανώτατο συμβούλιο ευρωπαϊκού σχεδιασμού (European Design Leadership Board)[65], το οποίο

πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σε σχέση με τις εφαρμοστέες μεταφραστικές ρυθμίσεις, COM(2011) 215 και 216 τελικό.

62 Δέσμευση αριθ. 22 της Ένωσης καινοτομίας.

63 Επίκειται έκθεση της ομάδας εμπειρογνωμόνων και έκθεση σχετικά με τη μελέτη στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.htm.

64 Δέσμευση αριθ. 19 της Ένωσης καινοτομίας.

65 Για τα μέλη του βλ.: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/design-creativity/edii_en.htm

θα διατυπώνει προτάσεις για την ενδυνάμωση του ρόλου του σχεδιασμού στις ευρωπαϊκές πολιτικές για την καινοτομία[66].

4.3. Επιτάχυνση και εκσυγχρονισμός της θέσπισης προτύπων

Τα ομοιόμορφα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα, τα οποία εγκρίνονται με ταχείες διαδικασίες, συμβάλλουν σημαντικά στην καλλιέργεια της καινοτομίας στις ραγδαία εξελισσόμενες αγορές. Τον Ιούνιο του 2011, η Επιτροπή παρουσίασε μια δέσμη για την τυποποίηση[67], η οποία αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και πολιτικής σχετικά με την τυποποίηση ενόψει των υφιστάμενων και μελλοντικών προκλήσεων.

Οι διαδικασίες θέσπισης προτύπων θα επιταχυνθούν κατά 50% ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες που προκύπτουν ως αποτέλεσμα των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων. Η Επιτροπή και οι ευρωπαϊκοί φορείς τυποποίησης διαμορφώνουν επί του παρόντος δείκτες επιδόσεων προκειμένου να επιτύχουν τον στόχο τους μέχρι το 2020. Οι ανάγκες τυποποίησης θα προβλέπονται καλύτερα με τον καθορισμό των προτεραιοτήτων μέσω ενός ετήσιου προγράμματος εργασίας, καθώς και μέσω προβλεπτικών μελετών. Επιπλέον, το πακέτο θα περιλαμβάνει έναν ευέλικτο και γρήγορο τρόπο αναγνώρισης των προτύπων ΤΠΕ που θεσπίζονται παγκοσμίως, γεγονός που αποκτά ολοένα μεγαλύτερη σημασία, π.χ. για τους ευρωπαίους αγοραστές-δημόσιους φορείς. Έως το 2013, η Επιτροπή θα ξεκινήσει μια ανεξάρτητη αναθεώρηση του ευρωπαϊκού συστήματος τυποποίησης. Η Επιτροπή εξακολουθεί επίσης να εργάζεται για την καλύτερη ενσωμάτωση της τυποποίησης στο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα[68].

4.4. Μετατροπή της δύναμης του δημόσιου ταμείου σε καινοτομία

Οι δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες εκτιμάται ότι αντιστοιχούσαν' στο 19,4% του ΑΕγχΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2009[69], αντιπροσωπεύουν ένα τεράστιο δυναμικό στην προσπάθεια να φτάσει η καινοτομία της ΕΕ στην αγορά, να υποστηριχθούν σημαντικοί πελάτες και καταλυτικές επιδράσεις και, κατά συνέπεια, να εξασφαλιστεί προβάδισμα για τις καινοτόμες επιχειρήσεις στις παγκόσμιες αγορές. Ωστόσο, το δυναμικό αυτό παραμένει σε μεγάλο βαθμό ανεκμετάλλευτο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με πρόσφατη αξιολόγηση[70], μόλις το 22% των αναθετουσών αρχών που συμμετείχαν στην έρευνα ανέφεραν ότι συμπεριλαμβάνουν την καινοτομία στη στρατηγική και στις διαδικασίες τους για τις δημόσιες συμβάσεις.

Η πρόταση της Επιτροπής περί πρόβλεψης από τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες ειδικών προϋπολογισμών για τις δημόσιες συμβάσεις που αφορούν καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες δεν έγινε αποδεκτή από το Συμβούλιο, παρότι ο

---

66 Δέσμευση αριθ. 19 της Ένωσης καινοτομίας.

67 Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με ένα στρατηγικό όραμα για τα ευρωπαϊκά πρότυπα και πρόταση κανονισμού σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση, COM(2011) 311 και 315 τελικό.

68 Δέσμευση αριθ. 16 της Ένωσης καινοτομίας.

69 Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2010): Δείκτες δημοσίων συμβάσεων 2009. http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/indicators2009_en.pdf

70 Έκθεση αξιολόγησης, SEC(2011) 853, Ιούνιος 2011.

προτεινόμενος στόχος, 10 δισεκατ. ετησίως[71], θα αντιπροσώπευε ποσοστό μόλις 0,44% του συνόλου της αξίας των δημοσίων συμβάσεων στην Ευρώπη. Ωστόσο, έχουν ληφθεί ορισμένα σχετικά μέτρα. Η Ισπανία, για παράδειγμα, θέσπισε ποσόστωση 3% για τις δημόσιες συμβάσεις που αφορούν καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες μέσω του νόμου περί δημοσίων συμβάσεων της 8ης Ιουλίου 2011.

Επιθυμώντας να ανταποκριθεί αποτελεσματικότερα στις εν λόγω προκλήσεις, η Επιτροπή θα παρουσιάσει, τον Δεκέμβριο του 2011, τις προτάσεις της για την αναθεώρηση της νομοθεσίας της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων, γεγονός που αναμένεται να διευκολύνει την προμήθεια καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και τις διασυνοριακές κοινές δημόσιες συμβάσεις.

Παράλληλα, η Επιτροπή έχει ξεκινήσει πιλοτικά σχέδια για τη διασυνοριακή συνεργασία σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις για καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Τα εν λόγω σχέδια, σε συνδυασμό με την ανάλογη μελέτη εφικτότητας, θα προετοιμάσουν το έδαφος για την ενίσχυση και τον καλύτερο συντονισμό της μελλοντικής υποστήριξης σε επίπεδο ΕΕ, ιδίως στο πλαίσιο του Ορίζοντα 2020, η οποία θα βοηθήσει τα κράτη μέλη στη συγκέντρωση των οικονομικών και ανθρωπίνων πόρων τους προκειμένου να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό της δημόσιας ζήτησης για καινοτόμες λύσεις.

5. ΏΘΗΣΗ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΜΑΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΞΩ

Ο ανταγωνισμός στον σημερινό κόσμο αφορά όλο και περισσότερο τη γνώση και την καινοτομία. Οι ανταγωνιστές της Ευρώπης έχουν κάνει στρατηγικά βήματα προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση και η καινοτομία κατέχει υψηλή θέση μεταξύ των εθνικών προτεραιοτήτων τους[72].

Μία από τις φιλοδοξίες της Ένωσης καινοτομίας είναι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της να χειριστούν το ζήτημα της επιστημονικής συνεργασίας με τις τρίτες χώρες ως ένα ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος και να αναπτύξουν κοινές στρατηγικές[73].

Συμφώνως προς τις εν λόγω δεσμεύσεις, η ΕΕ και τα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει στο πλαίσιο του *Στρατηγικού φόρουμ για τη διεθνή επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία* τρεις πιλοτικές πρωτοβουλίες (με την Ινδία, την Κίνα και τις ΗΠΑ).

Μια κοινή πρωτοβουλία ΕΕ/κρατών μελών αποσκοπεί στην ανάδειξη του ελκυστικού χαρακτήρα της Ευρώπης ως προορισμού έρευνας, ιδίως έναντι των ΗΠΑ. Η προσέλκυση κορυφαίων ταλέντων από τις ΗΠΑ στην Ευρώπη, μέσω της αριστείας και της αξιοποίησης προηγμένων ευρωπαϊκών κέντρων τεχνολογίας, αναμένεται να εξισορροπήσει τη διατλαντική κινητικότητα.

Ένα στρατηγικό θεματολόγιο έρευνας και καινοτομίας, το οποίο βρίσκεται υπό εκπόνηση με την Ινδία, αποσκοπεί στο να δοθεί ώθηση στην υφιστάμενη διμερή

---

71 Δέσμευση αριθ. 17 της Ένωσης καινοτομίας.

72 ΗΠΑ: http://www.compete.org/about-us/initiatives/ http://www.nsf.gov/about/performance/strategic_plan.jsp
Κίνα: http://www.most.gov.cn/eng/index.htm
Ινδία: http://www.dst.gov.in/whats_new/press-release10/pib_10-3-2010.htm

73 Δέσμευση αριθ. 31 της Ένωσης καινοτομίας.

επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία. Κεντρικό στοιχείο της προσπάθειας αποτελεί η καλλιέργεια ισχυρών δεσμών μεταξύ ευρωπαϊκών και ινδικών κέντρων αριστείας για την ανάπτυξη βιώσιμων και καινοτόμων λύσεων για τις κοινωνικές προκλήσεις σε τομείς όπως το νερό, η βιομάζα, η ενέργεια ή η υγεία.

Όσον αφορά την Κίνα, εντοπίζονται προς το παρόν κοινές προτεραιότητες για την ΕΕ και τα κράτη μέλη με σκοπό την καλύτερα συντονισμένη πολυμερή συνεργασία με την Κίνα, καθώς και για τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας των διμερών προγραμμάτων και των προγραμμάτων και κανόνων χρηματοδότησης (συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων ΔΔΙ).

Οι εν λόγω πιλοτικές πρωτοβουλίες, οι οποίες βασίζονται στη νέα στρατηγική σύμπραξη της ΕΕ και των κρατών μελών της, θα βελτιώσουν τον τρόπο με τον οποίο συνεργαζόμαστε στρατηγικά με βασικές χώρες εταίρους και θα πολλαπλασιάσουν τις επιδόσεις της Ευρώπης στην έρευνα και την καινοτομία προς τα έξω.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Κατά τη διάρκεια του 2011, η έρευνα και η καινοτομία απασχόλησαν ιδιαίτερα τις συζητήσεις πολλών θεσμικών ενδιαφερομένων μερών. Συγκεκριμένες δράσεις έχουν ήδη δρομολογηθεί ενώ σχετικές προτάσεις έχουν ήδη κατατεθεί ή πρόκειται να κατατεθούν σύντομα. Η πρόταση για τον Ορίζοντα 2020 καλύπτει την Ένωση καινοτομίας και πρόκειται να αποτελέσει βασικό εργαλείο για την υλοποίηση των δεσμεύσεων της Ένωσης καινοτομίας.

Επί του συνόλου των 34 δεσμεύσεων της Ένωσης καινοτομίας, αυτές που δεν έχουν ξεκινήσει είναι δύο: σε εθνικό επίπεδο, η διάθεση ειδικών προϋπολογισμών για τις δημόσιες συμβάσεις που αφορούν καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες και, σε επίπεδο ΕΕ, η διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους για την εφαρμογή της οικονομίας της γνώσης σε όλες τις βαθμίδες επαγγελματικής δραστηριότητας. Δύο ακόμη δράσεις έχουν καθυστερήσει: η εξέταση του κανονιστικού πλαισίου και το σχέδιο δράσης για την οικολογική καινοτομία. Η Επιτροπή θα εντείνει τις προσπάθειές της για την ταχεία εκκίνηση των δράσεων που έχουν καθυστερήσει και καλεί τα κράτη μέλη να εντείνουν και τις δικές τους προσπάθειες για την ενίσχυση της ζήτησης για καινοτόμες λύσεις μέσω των δημοσίων συμβάσεων.

Η Ένωση καινοτομίας βασίζεται σε τρεις διαφορετικές δυναμικές. Πρώτον, στη δυναμική της νομοθετικής μεταρρύθμισης, η οποία συνεπάγεται τη θέσπιση ενός νέου ευρωπαϊκού πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία. Έχουν ήδη γίνει εντυπωσιακές προσπάθειες σε επίπεδο ΕΕ για την επίσπευση μεταρρυθμίσεων που καθιστούν δυνατή την υλοποίηση καινοτομιών. Βασιζόμενη σε ευρείες διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους, η Επιτροπή θα προωθήσει το σύνολο των έξι νομοθετικών πρωτοβουλιών που έχουν ανακοινωθεί στο πλαίσιο της Ένωσης καινοτομίας[74]. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη καλούνται να ανταποκριθούν αποφασιστικά στις τρέχουσες και τις επερχόμενες νομοθετικές προτάσεις, οι οποίες αποσκοπούν στην προαγωγή της καινοτομίας.

---

[74] Ορίζοντας 2020, νέα πολιτική συνοχής, μεταρρύθμιση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, νέο καθεστώς για τα επιχειρηματικά κεφάλαια, δέσμη για την τυποποίηση και νομοθετικές προτάσεις για ένα ενιαίο καθεστώς προστασίας των ευρεσιτεχνιών.

Δεύτερον, στη δυναμική της κινητοποίησης παραγόντων σε επίπεδο ΕΕ για τη δοκιμή και την εφαρμογή νέων μέσων και εννοιών της καινοτομίας. Τα μέσα αυτά είναι συμπληρωματικά προς τη νομοθετική δυναμική και επικεντρώνονται σε νέες μορφές καινοτομίας (όπως η κοινωνική καινοτομία) ή σε νέους τρόπους συνεργασίας (όπως οι ευρωπαϊκές συμπράξεις καινοτομίας), παρέχοντάς μας τη δυνατότητα να παραμένουμε στο προσκήνιο της καινοτομίας και να παρακολουθούμε την εξέλιξή της. Το 2011 αποτέλεσε μία ακόμη χρονιά υλοποίησης νέων πιλοτικών σχεδίων και μελετών εφικτότητας ενώ αναμένονται περαιτέρω δράσεις και για το 2012.

Τέλος, η επιτυχία της Ένωσης καινοτομίας θα εξαρτηθεί και από τον βαθμό στον οποίο μπορεί να κινητοποιήσει δράσεις σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Η αναθεώρηση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων συνιστά καλή αφετηρία για μια ισχυρή δυναμική καινοτομίας, η οποία όμως θα μπορούσε να αποδώσει καρπούς μόνο μέσω της συστηματικής εφαρμογής των μέτρων. Τα κράτη μέλη της ΕΕ καλούνται να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες όσον αφορά την ιεράρχηση των επενδύσεων για την έρευνα και την εκπαίδευση και να υλοποιήσουν τις πολιτικές δεσμεύσεις που ανέλαβαν το 2011, ιδίως για τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων τους για την έρευνα και την καινοτομία, καθώς και για τη βελτίωση της χρήσης των διαρθρωτικών ταμείων για την έρευνα και την καινοτομία[75].

Για το 2012, η Επιτροπή θα συνεχίσει να υλοποιεί την Ένωση καινοτομίας, ιδίως μέσω της παρουσίασης των δύο υπολειπόμενων πρωτοβουλιών που έχουν προγραμματιστεί για το 2012, δηλαδή της πρότασης για το πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και του νέου βασικού δείκτη[76]. Η Επιτροπή θα παρουσιάσει επίσης εξωτερική αξιολόγηση εκ μέρους του νεοσυσταθέντος ευρωπαϊκού συμβουλευτικού σώματος για την έρευνα και την καινοτομία.

Παράλληλα με τα υπό υλοποίηση μέτρα της πολιτικής για την καινοτομία, η Επιτροπή θα επανεξετάσει τις τρέχουσες προσεγγίσεις της καινοτομίας σε άλλες πολιτικές της ΕΕ και θα προτείνει στρατηγικές για την ενσωμάτωσή της στο σύνολο των εν λόγω πολιτικών.

---

75 Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 4.2.2011

76 Μερίδιο των ταχέως εξελισσόμενων καινοτόμων επιχειρήσεων στην οικονομία. Τα αποτελέσματα της πρώτης συλλογής δεδομένων συζητούνται επί του παρόντος με τα κράτη μέλη. Μια δεύτερη συλλογή δεδομένων θα διενεργηθεί εντός του 2012.

Παράρτημα: Πρόοδος σχετικά με τις δεσμεύσεις της Ένωσης καινοτομίας κατά το 2011

Περισσότερες πληροφορίες για κάθε επιμέρους δέσμευση διατίθενται στη διεύθυνση: http://i3s.ec.europa.eu/home.html

	Δεσμεύσεις της Ένωσης καινοτομίας	**Προθεσμία**	**Πρόοδος**
1	Θέσπιση εθνικών στρατηγικών για την κατάρτιση επαρκούς αριθμού ερευνητών	2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
2	Δοκιμή της εφικτότητας της ανεξάρτητης κατάταξης των πανεπιστημίων	2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
	Δημιουργία «συμμαχιών γνώσης» μεταξύ επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών φορέων		
3	Πρόταση περί ολοκληρωμένου πλαισίου για τις ηλεκτρονικές δεξιότητες	2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
4	Πρόταση περί πλαισίου για τον ΕΧΕ και μέτρων υποστήριξης	2012	Εντός χρονοδιαγράμματος
5	Κατασκευή των ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών προτεραιότητας	2015 – 60%	Εντός χρονοδιαγράμματος
6	Απλοποίηση και επικέντρωση των μελλοντικών προγραμμάτων της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία στην Ένωση καινοτομίας	2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
7	Διασφάλιση ισχυρότερης συμμετοχής των ΜΜΕ σε μελλοντικά προγράμματα Ε&Κ της ΕΕ		Εντός χρονοδιαγράμματος
8	Ενίσχυση της επιστημονικής βάσης για τη χάραξη πολιτικών μέσω του JRC Δημιουργία φόρουμ διορατικών δραστηριοτήτων		Εντός χρονοδιαγράμματος
9	Θέσπιση του στρατηγικού θεματολογίου του ΕΙΤ	Μέσα 2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
10	Θέσπιση χρηματοδοτικών μέσων σε επίπεδο ΕΕ για την προσέλκυση χρηματοδότησης από ιδιωτικούς φορείς	2014	Εντός χρονοδιαγράμματος
11	Διασφάλιση της διασυνοριακής λειτουργίας των επιχειρηματικών κεφαλαίων	2012	Εντός χρονοδιαγράμματος
12	Ενίσχυση του διασυνοριακού συνδυασμού καινοτόμων επιχειρήσεων με επενδυτές		Εντός χρονοδιαγράμματος
13	Αναθεώρηση του πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για την Ε&Α&Κ	2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
14	Υλοποίηση του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας	2014	Εντός χρονοδιαγράμματος
15	Εξέταση του κανονιστικού πλαισίου σε βασικούς τομείς	Εκκίνηση εντός του 2011	Καθυστέρηση

16	Επιτάχυνση και εκσυγχρονισμός της θέσπισης προτύπων	Αρχές 2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
17	Διάθεση ειδικών εθνικών προϋπολογισμών για τις δημόσιες συμβάσεις που αφορούν την καινοτομία	Εκκίνηση εντός του 2011	Δεν έχει ξεκινήσει
	Δημιουργία υποστηρικτικού μηχανισμού σε επίπεδο ΕΕ και διευκόλυνση των κοινών δημόσιων συμβάσεων		Εντός χρονοδιαγράμματος
18	Παρουσίαση σχεδίου δράσης για την οικολογική καινοτομία	Αρχές 2011	Καθυστέρηση
19	Συγκρότηση του ανώτατου συμβούλιο ευρωπαϊκού σχεδιασμού (European Design Leadership Board)	2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
	Συγκρότηση της ευρωπαϊκής συμμαχίας δημιουργικών κλάδων (European Creative Industries Alliance)		Εντός χρονοδιαγράμματος
20	Προώθηση της ανοικτής πρόσβασης και υποστήριξη έξυπνων υπηρεσιών ενημέρωσης σχετικά με την έρευνα		Εντός χρονοδιαγράμματος
21	Διευκόλυνση της συνεργατικής έρευνας και της μεταφοράς τεχνολογίας		Εντός χρονοδιαγράμματος
22	Ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής αγοράς της γνώσης για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και τις άδειες εκμετάλλευσης	2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
23	Διασφάλιση έναντι της χρήσης των ΔΔΙ εις βάρος του ανταγωνισμού		Εντός χρονοδιαγράμματος
24/ 25	Βελτίωση της χρήσης των διαρθρωτικών ταμείων για την έρευνα και την καινοτομία	Εκκίνηση εντός του 2010 Βάθρο μέχρι το 2012	Εντός χρονοδιαγράμματος
26	Δρομολόγηση ευρωπαϊκού οδηγού κοινωνικής καινοτομίας και προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου		Εντός χρονοδιαγράμματος
27	Υποστήριξη ερευνητικού προγράμματος για την καινοτομία στον δημόσιο και κοινωνικό τομέα	Εκκίνηση εντός του 2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
	Πιλοτική εφαρμογή ενός ευρωπαϊκού πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία στον δημόσιο τομέα		
28	Διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους για την αλληλεπίδραση μεταξύ της οικονομίας της γνώσης και της αγοράς εργασίας		Δεν έχει ξεκινήσει
29	Πιλοτική εφαρμογή και υποβολή προτάσεων σχετικά με τις ευρωπαϊκές συμπράξεις καινοτομίας	2011	Εντός χρονοδιαγράμματος
30	Θέσπιση ολοκληρωμένων πολιτικών για την προσέλκυση κορυφαίων ταλέντων από ολόκληρο τον κόσμο	2012	Εντός χρονοδιαγράμματος
31	Προτάσεις περί κοινών προτεραιοτήτων ΕΕ / κρατών μελών και προσεγγίσεων της επιστημονικής συνεργασίας με τρίτες χώρες	2012	Εντός χρονοδιαγράμματος

32	Ανάπτυξη παγκόσμιων ερευνητικών υποδομών	2012	Εντός χρονοδιαγράμματος
33	Αυτοαξιολόγηση των εθνικών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας και προσδιορισμός προκλήσεων και μεταρρυθμίσεων		Εντός χρονοδιαγράμματος
34	Ανάπτυξη ενός βασικού δείκτη καινοτομίας		Εντός χρονοδιαγράμματος
	Παρακολούθηση της προόδου με τη χρήση του πίνακα αποτελεσμάτων της Ένωσης καινοτομίας		